



# **JAARVERSLAG 2017**

**Glasgowstraat, 18 - 1070 Brussel**

Tel. : 02 /559.11.10 - [info@foodbanks.be](mailto:info@foodbanks.be) - [www.voedselbanken.be](http://www.voedselbanken.be)

Bankrekening IBAN BE15-0682-1093-6530

# **INHOUD**

## **INLEIDING**

## **DE ACTIVITEITEN VAN DE VOEDSELBANKEN**

- I Bevoorrading**
- II Verdeling**
- III Logistiek**

## **HET LEVEN VAN DE FEDERATIE**

- I Beheer**
- II Dienstverlening aan de Voedselbanken**
- III Communicatie**
- IV Financiën**

## **VOORUITZICHTEN**

## **BIJLAGEN**

- I Voedselbanken**
- II Raad van Bestuur van de Federatie**
- III Organogram van de Federatie**

# ***INLEIDING***

De activiteitsgraad van de Belgische Voedselbanken is in 2017 opnieuw fors toegenomen en heeft een nieuwe recordhoogte bereikt. Ruim 157.000 hulpbehoevenden hebben beroep gedaan op gratis voedselhulp via de Voedselbanken. Dit is een toename met 9,7 % t.o.v. 2016. Daarnaast is er ongeveer 16.500 ton voedsel ingezameld, eveneens een nieuw record en een stijging met 9,2 % in vergelijking met 2016. De toename aan ingezamelde hoeveelheden levensmiddelen is voornamelijk toe te schrijven aan een verhoging van producten ontvangen via het Europees Fonds voor Hulp aan de Minstbedeelden (FEAD). De volumegroei is niet alleen cijfermatig spectaculair, het voedselaanbod kent eveneens een grotere diversiteit, met meer aandacht voor een nutritioneel evenwichtig assortiment.

De statistieken tonen aan dat de rol van de Voedselbanken in België verre van uitgespeeld is. De nood aan gratis voedsel wordt immers nog steeds groter. De uitdagingen voor 2018 zijn dan ook opnieuw bijzonder groot. Daarom zullen wij het komende jaar inzetten op een verder doorgedreven professionalisering en fors investeren in capaciteitsuitbreiding, meer opslagcapaciteit, koel en diepvrieskamers, gekoeld transport.

2018 wordt voor de Belgische Federatie van Voedselbanken een speciaal jaar, omwille van haar 30 jarig bestaan. Deze gelegenheid willen we aangrijpen om op de voorgrond te treden en het belang van onze werking voor de Belgische samenleving te benadrukken, met het oog op een noodzakelijke verhoging van de fondsenwerving.

Tot slot willen wij hierbij ook onze dank en waardering uitspreken voor allen die de goede werking van de Voedselbanken in 2017 mogelijk hebben gemaakt: de meer dan 300 vrijwilligers, de 641 aangesloten caritatieve verenigingen en hun medewerkers, de vele bedrijven en organisaties die goederen hebben geschonken, de POD-Maatschappelijke Integratie die instaat voor de Europese voedselhulp en last but not least de vele particuliere schenkers voor hun onontbeerlijke financiële steun.

Jozef Mottar  
Gedelegeerd bestuurder

Ignace Bosteels  
Voorzitter

## **Het jaar 2017 in enkele cijfers**

- Aantal aangesloten Voedselbanken 9
- Medewerkers 303 vrijwilligers + 18 sociale contractuelen
- Erkende caritatieve verenigingen 641
- Geholpen minderbedeelden 157.151
- Ingezameld voedsel 16.488.000 kg
- Werkingskosten 0,15 euro/kg

# De activiteiten van de Voedselbanken

## I BEVOORRADING.

### Algemene tendensen.

In 2017 hebben de Belgische Federatie van Voedselbanken en haar 9 regionale Voedselbanken nagenoeg 16.500 ton voedsel verdeeld.

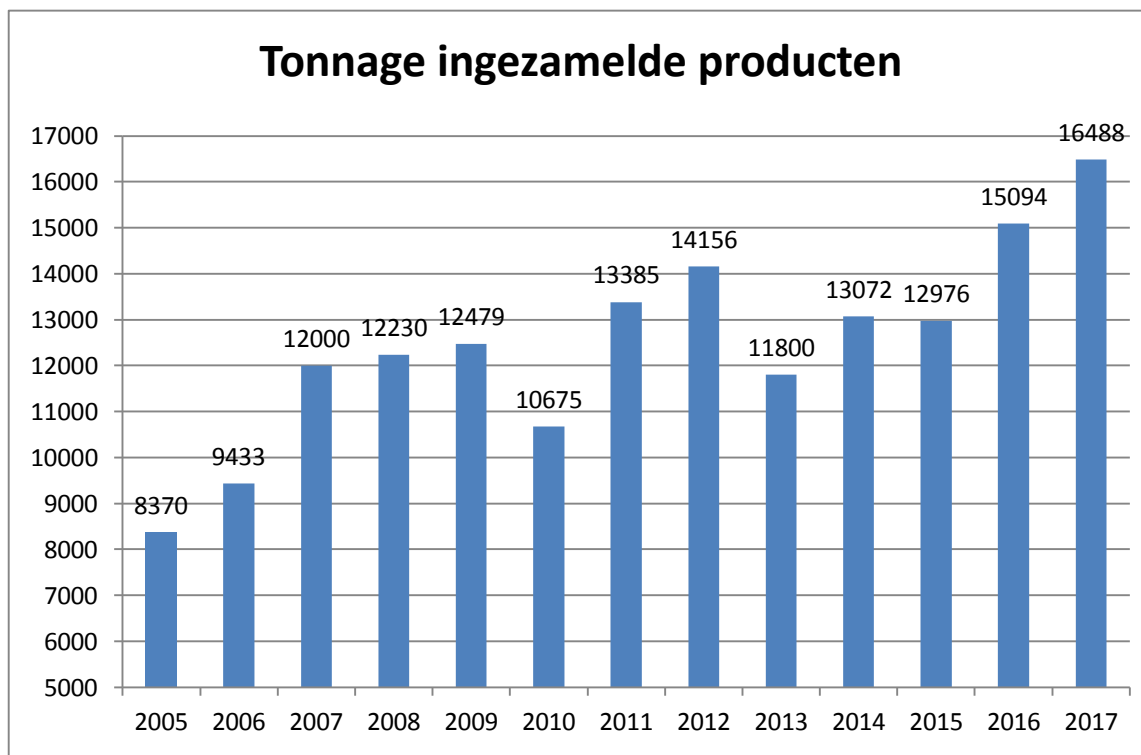
Dit is een toename met 9,2% t.o.v. 2016.

De toename kan voornamelijk toegeschreven worden aan een verhoging van de goederen ontvangen van het Europees Fonds voor Hulp aan Minstbedeelden. Daarnaast is ook het tonnage aan onverkocht voedsel dat ingezameld werd bij de voedingsdistributie door de vrijwilligers van de Voedselbanken en de aangesloten verenigingen sterk gestegen (+17%). Dit laatste is een gevolg van een intensere samenwerking met een grote voedingsketen.

Wat het productassortiment betreft is er weinig verschuiving ten opzichte van 2016. Fruit, groenten en zuivelproducten blijven het grootste aandeel uitmaken, wat positief is met betrekking tot de voedingswaarde. Ongeveer 80% van de verdeelde goederen betrof lang houdbare producten, 15% diepvries goederen en 5% verse voedingswaren.

### A.Evolutie van het tonnage van de ingezamelde producten.

#### 1. Totale tonnenmaat.

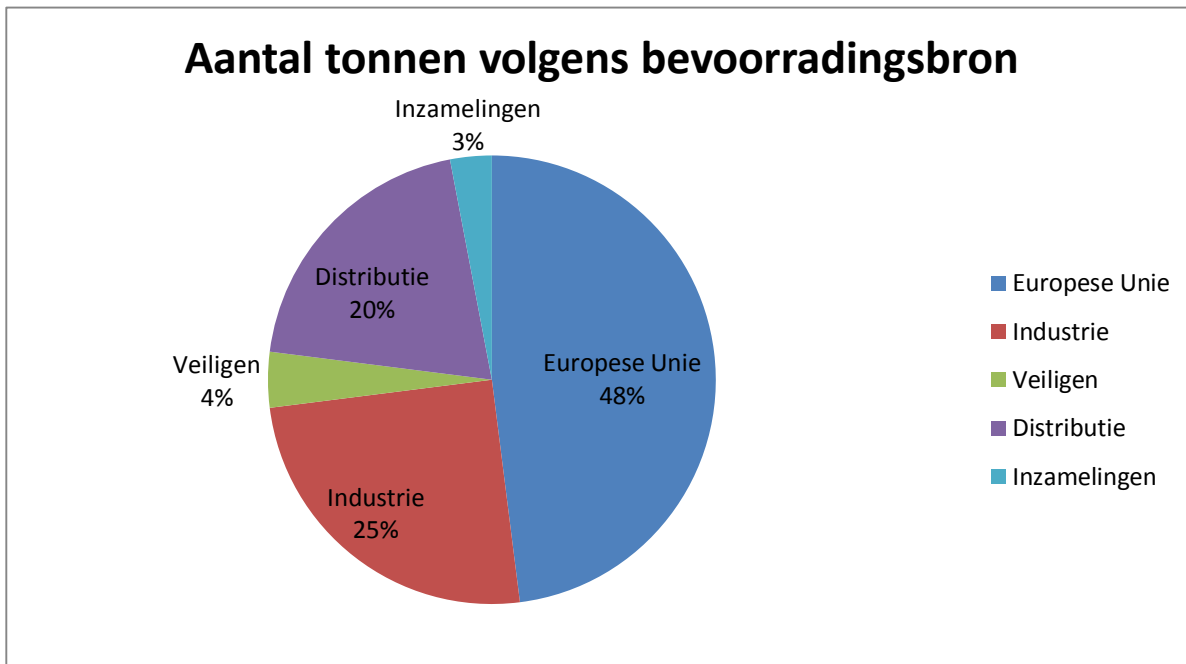


## 2. Tonnenmaat volgens de aard van de producten.

Producten	Cat	Tonnen			Percentage (%)		
		2015	2016	2017	2015	2016	2017
<b>Melkproducten</b>	<b>A</b>	<b>3.912</b>	<b>3.333</b>	<b>3.402</b>	<b>22</b>	<b>22</b>	<b>21</b>
<b>Groente en fruit</b>	<b>B</b>	<b>3.650</b>	<b>3.954</b>	<b>4.163</b>	<b>26</b>	<b>26</b>	<b>25</b>
Droge voeding		22	10	57			
Verse voeding		1.142	1.275	1.086			
Diepgevroren		557	815	829			
Conserven		1.929	1.855	2.190			
<b>Beschuit-granen-zetmeel</b>	<b>C</b>	<b>905</b>	<b>2.402</b>	<b>3.579</b>	<b>16</b>	<b>16</b>	<b>22</b>
Brood en gebak		313	409	434			
Granen, deegwaren, rijst		586	1.990	2.139			
Bloem		6	4	1.006			
<b>Vlees</b>	<b>D</b>	<b>834</b>	<b>464</b>	<b>520</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>3</b>
Vers		217	307	308			
Diepgevroren		60	38	52			
Conserven		558	120	160			
<b>Vis, zeevruchten</b>	<b>E</b>	<b>127</b>	<b>285</b>	<b>74</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>0</b>
Vers		1	7	3			
Diepgevroren		4	2	4			
Conserven		122	276	66			
<b>Bereide gerechten</b>	<b>F</b>	<b>1.019</b>	<b>1.371</b>	<b>1.497</b>	<b>9</b>	<b>9</b>	<b>9</b>
Vers		177	287	381			
Diepgevroren		330	381	374			
Conserven		511	703	742			
<b>Suikerproducten, desserten</b>	<b>G</b>	<b>315</b>	<b>726</b>	<b>809</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>4</b>
Droog, conserven		255	665	551			
Diepgevroren		59	61	58			
<b>Dranken, soda</b>	<b>H</b>	<b>1.010</b>	<b>833</b>	<b>943</b>	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>6</b>
<b>Olie, vetten</b>	<b>I</b>	<b>243</b>	<b>488</b>	<b>270</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>2</b>
<b>Diversen</b>	<b>J</b>	<b>963</b>	<b>1.237</b>	<b>1.432</b>	<b>8</b>	<b>8</b>	<b>8</b>
<b>Totaal</b>		<b>12.976</b>	<b>15.094</b>	<b>16.488</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>

## 3. Tonnenmaat volgens de bevoorradingsbron.

Bron	Tonnen			Percentage (%)		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Industrie BFVB A	1.834	2.162	1.897	14	14	12
Industrie VB	2.040	2.241	2.149	16	15	13
Distributie BFVB B	428	643	777	3	4	5
Distributie VB	2.113	2.086	2.410	16	14	15
Europese Unie C	5.198	6.066	8.158	40	40	48
Veilingen D	738	879	589	6	6	4
Inzamelingen E	625	1.017	508	5	7	3
<b>Totaal</b>	<b>12.976</b>	<b>15.094</b>	<b>16.488</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>



## B. Bevoorradingsbronnen.

### 1. Voedingsindustrie.

De tonnenmaat geschonken door de voedingsindustrie lag dit jaar -op het niveau van de Federatie- bijna 8% lager: 4.046 ton in 2017 tegen 4.403 ton in 2016. En dit ondanks het feit dat het aantal schenkingen blijft stijgen: 335 in 2017 tegen 296 in 2016.

De Federatie heeft 92 donateurs, vooral uit de agro-industrie; en de tien schenkers die de meeste pallets leveren doen dit regelmatig. Zij vertegenwoordigen 64% van het totaal aantal pallets dat de Federatie ontvangt.

Er moet ook vermeld worden dat wij, naast lang houdbare en diepgevroren producten, meer en meer verse producten ontvangen. Wat enerzijds wel zeer gunstig is op het vlak van de diversiteit die wij aan de minstbedeelden kunnen bieden, maar wat anderzijds een grotere opslag in frigocellen vergt en de logistieke kosten verhoogt (transport, “picking” en opslag).

### 2. Voedingsdistributie.

De tonnenmaat ingezameld door de vrijwilligers van de Federatie en de Voedselbanken via dagelijks afhalen van onverkochte producten in de supermarkten (wat wij “la ramasse” noemen) evolueert op gunstige wijze: 3.187 ton in 2017 tegen 2.729 ton in 2016, hetzij een mooie progressie van 17%.

Deze gunstige evolutie is te danken aan de gezamenlijke inspanningen van onze aangesloten verenigingen voor het organiseren van het afhalen, maar vooral ook dankzij

COLRUYT die elk jaar het aantal verkooppunten verhoogt waar wij op D-3 (dit betekent drie dagen voor de uiterste houdbaarheid) alle onverkochte producten mogen afhaken. In 2015 konden wij in 4 verkooppunten afhaken, in 2016 reeds in 14 en nu in 44; En ... er is nog potentieel!

In 2017 hebben wij, zoveel mogelijk, onze aanbevelingen voor het afhaken van onverkochte levensmiddelen ( "Best practices") verder verspreid; wij wensen de verse producten gemerkt met een TGT -datum (te gebruiken tot) uiterlijk op D-2 te kunnen afhaken. Indien deze voorwaarde niet kan gegarandeerd worden, bevelen wij aan dat vleeswaren, vis en voorbereide schotels op de laatste dag van hun houdbaarheid ( D-0) zouden diepgevroren worden.

### **3. Groenten-en fruitveilingen.**

Inzake de recuperatie van onverkochte goederen in de groenten-en fruitveilingen was 2017 voor ons geen goed jaar: slechts 589 ton werd afgehaald, tegen 972 ton in 2016 en 738 ton in 2015.

Wellicht was dit te wijten aan de droogte en de laattijdige vriesperiode.

### **4. Europese Fonds voor Hulp aan de Minstbedeelden (FEAD).**

Dank zij het Fonds voor Europese Hulp aan de Meest Behoeftigen (FEAD) krijgt België via de Europese Unie middelen om bij te dragen tot gratis voedselhulp en/of materiële hulp. Het betreft een totaal budget voor ons land van ongeveer 88 miljoen euro voor de programmaperiode 2014-2020 voor de aankoop van voedingsmiddelen. Het budget wordt beheerd door de POD Maatschappelijke Integratie (POD-MI). Aldus voorziet de POD-MI jaarlijks ongeveer 358 OCMW's en 449 caritatieve verenigingen van goederen om gratis te verdelen onder de minstbedeelden. De 9 Belgische Voedselbanken verzekeren ongeveer 85% van de totale verdeling.

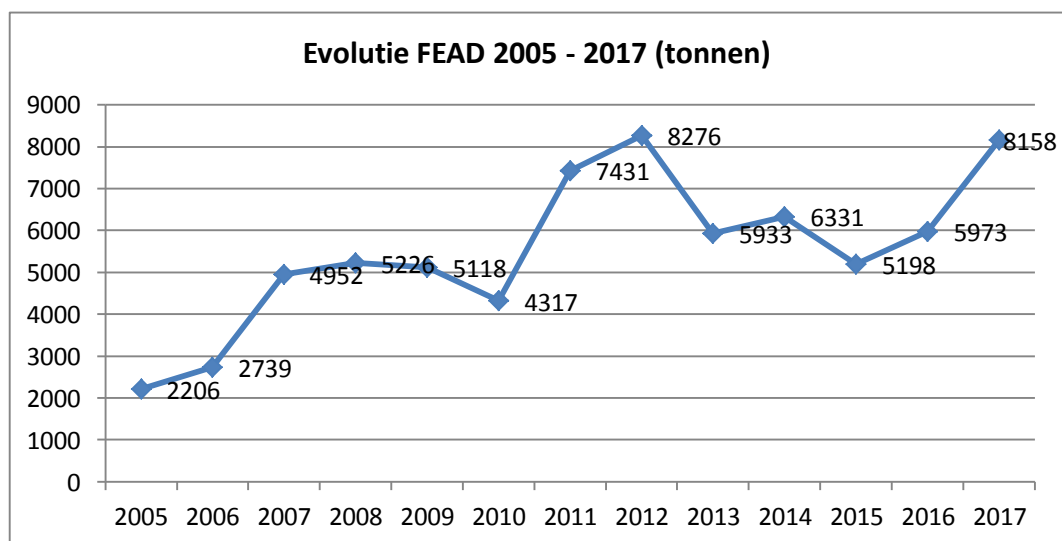
Voor de campagne 2017, met start in augustus 2017 en eindigend in juli 2018, is een bedrag van 14.154.000 euro voorzien voor de aankoop van 22 verschillende levensmiddelen. De keuze van het assortiment is afgestemd op de behoeften van de minstbedeelden en houdt maximaal rekening met een nutritioneel evenwichtig voedingspatroon.

In 2017 werd 8158 ton FEAD voedsel verdeeld tegenover 5.973 ton in 2016. De toename is enerzijds toe te schrijven aan een verhoging van het budget met ca. 32.5 % en anderzijds aan de levering van een belangrijk deel van de goederen van de campagne 2016 in de eerste helft van 2017. Hierdoor is het aandeel van de FEAD goederen in de totaliteit van het door de Voedselbanken uitgedeelde goederen gestegen van 40 naar 49 %. Voor de Campagne 2018 wordt een significant lager totaal bedrag voorzien, nl.ca. 10.500.000 euro. Dit zal ongetwijfeld effect hebben op de hoeveelheid levensmiddelen die de Voedselbanken zullen kunnen verdelen in 2018.

Een bijkomende zorg die de kop opsteekt is wat er zal gebeuren na 2020, wanneer het huidige FEAD programma afloopt. Het is momenteel niet duidelijk of er nog voedselhulp zal verstrekt worden via Europese middelen en zo ja, welke budgetten ter beschikking zullen gesteld worden?



Onderstaande grafiek geeft de evolutie weer van de hoeveelheid producten die in de periode 2005 -2017 door de Voedselbanken verdeeld werden.



## **5. Inzamelingen.**

### **5.1. Inzameling Delhaize.**

De 27ste inzameling Delhaize ten voordele van de Voedselbanken werd georganiseerd in alle winkels van Delhaize van 12 tot 18 oktober 2017.

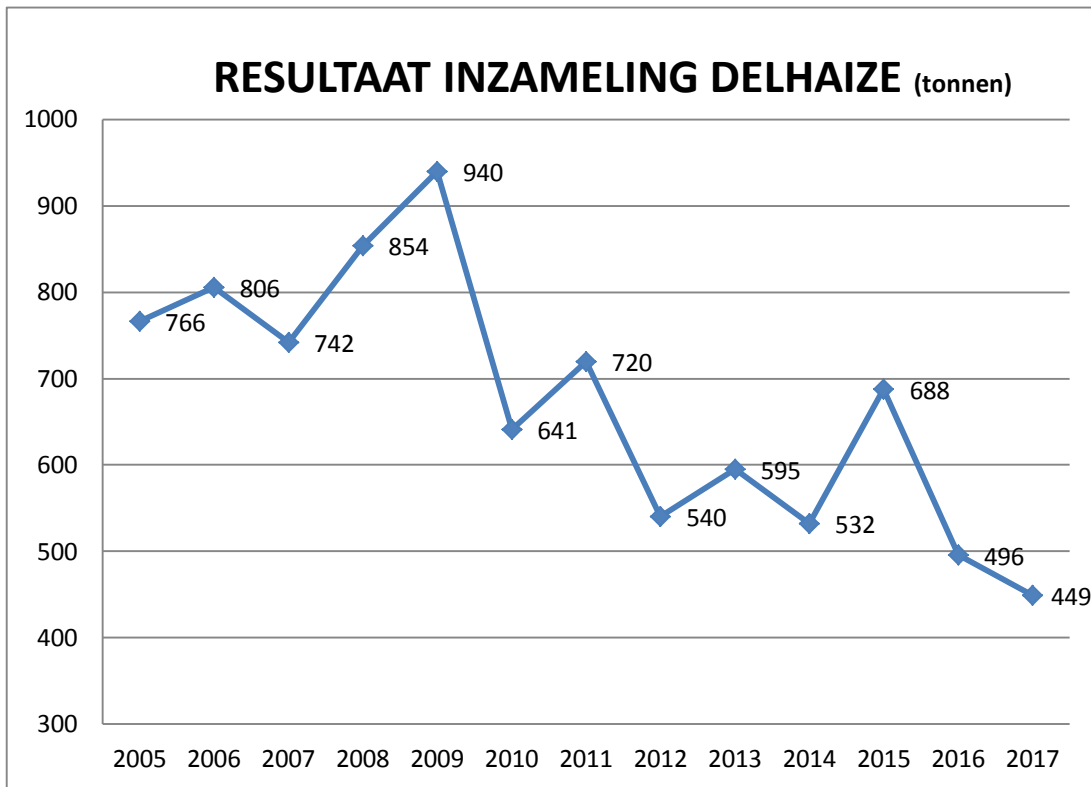
Zoals vorig jaar werden aan de klanten vier waardebonnen overhandigd volgens een nu goed geroedeerde methode: een gift ter waarde van 1,50 euro voor een ontbijt, een van 3 euro voor een lunch, een van 6 euro voor een warme maaltijd en ook een van 9 € voor de drie maaltijden.

Tijdens de actie 2017 werd een totaal bedrag van 606.163,50 euro ingezameld. Dit resultaat is minder dan het resultaat van 2016 (enkele problemen met de waardebonnen in bepaalde winkels en minder vrijwilligers in bepaalde regio's). Dankzij de inzameling hebben de Voedselbanken de mogelijkheid gekregen om bij Delhaize voedingsproducten te kiezen die beantwoorden aan de noden van de minderbedeelden (melk, soepen, conserven van groenten, vis en vlees, enz...), in totaal 635 pallets, gelijk aan 449 ton voedsel, goed voor 202.055 maaltijden. Op basis van 3 euro voor één maaltijd.

Dit resultaat wordt ook verklaard door een grote deelname van vrijwilligers (zoals verenigingen, serviceclubs, o.a. Lions Club, bedrijven, studenten).

Zoals in het verleden werden de beste resultaten behaald in de winkels waar vrijwilligers van de Voedselbanken een permanentie verzekerden.

Ondanks alle inspanningen zien we een duidelijk tendens de laatste jaren, zoals blijkt uit onderstaande grafiek.



## 5.2. Inzameling Colruyt.

Colruyt heeft voor de 13<sup>de</sup> maal een voedselinzameling georganiseerd van 5 tot 18 april 2017 in alle winkels Colruyt van ons land ten voordele van de Voedselbanken.

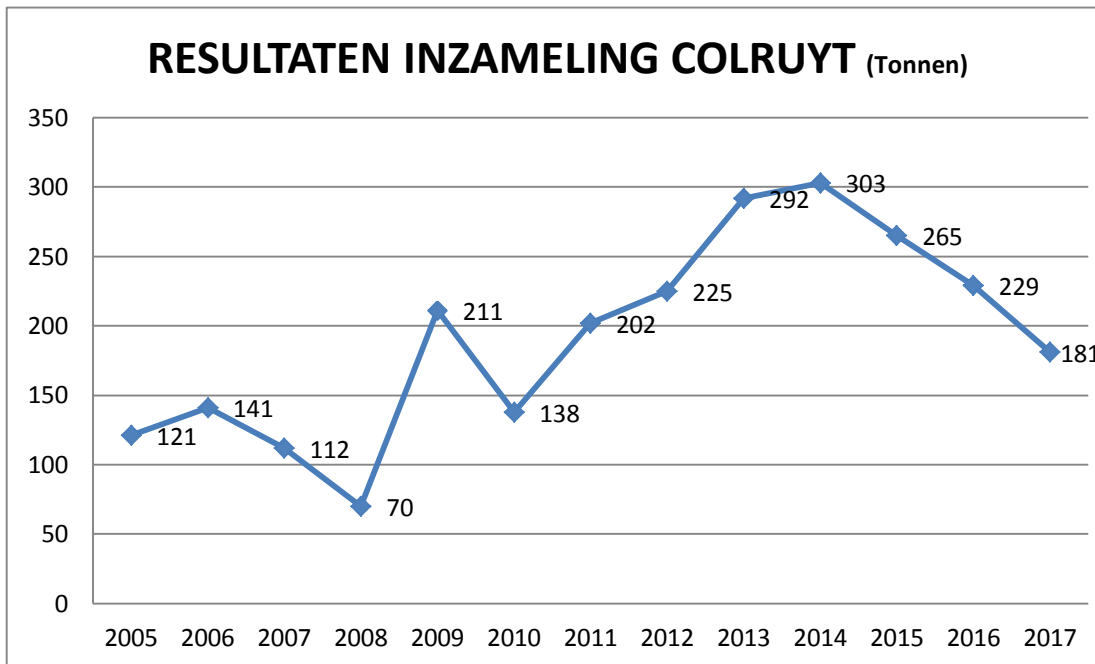
De klanten die een gift wensten te doen aan de Voedselbanken hadden de keuze een voedselpakket met een waarde van 3€ te geven (melk, broodsmeesel, aardbeienconfituur en beschuiten) via schenkingsbonnen of een voedselpakket met een waarde van 6 € (tomatensoep, rijst, vol-au-vent, tomatenstukjes, wilde roze zalm).

De inzameling 2017 heeft een nationaal bedrag van 241.208 € opgeleverd. Dit resultaat is meer dan het resultaat van 2016.

Omwille van het anders invullen van het productassortiment met duurdere en nutritioneel hoogwaardiger producten is de tonnage echter gedaald, zoals onderstaande grafiek aangeeft.

Deze mooie actie heeft Colruyt toegelaten om 181 ton voedingswaren te schenken aan de Voedselbanken, goed voor 360.000 maaltijden.

Dit resultaat wordt ook verklaard door de deelname van een groot aantal vrijwilligers aanwezig aan de ingang van de winkels.



### 5.3. Inzameling Carrefour.

In januari organiseert Carrefour elk jaar een tombola met alle cadeaus die door de leveranciers aan de inkopers werden geschonken. Hiervoor worden tombolabiljetten aan de personeelsleden van de hoofdzetel van Carrefour verkocht. Dit jaar werd de opbrengst ervan aan de Voedselbanken geschonken.

Aldus ontvingen wij een bedrag van 2.316 euro.

## **6. Speciale acties.**

### - SCOUTOPIA.

De Voedselbanken hebben deelgenomen aan het evenement “Scoutopia” dat op zaterdag 18 maart 2017, in het Congrespaleis van Luik, door de Scoutsfederatie werd georganiseerd.

In het kader van deze samenkomst namen de Voedselbanken aan verschillende werkgroepen deel om er te debatteren over onderwerpen zoals de honger in de wereld en de objectieven van een duurzame ontwikkeling. De scoutsanimators hebben verschillende stands kunnen bezoeken, waaronder de stand van de “Banque Alimentaire de Liège”. Wij hebben ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om de eerstvolgende Delhaize-inzameling te promoten.

Anderzijds heeft Viviane Bessems van de BAL een uiteenzetting gegeven over de werking van de Voedselbanken en over de toestand en de behoeften in de provincie Luik.

### - LIONS OLD TIMERS.

In het kader van de feestelijkheden georganiseerd ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de LIONS CLUBS heeft het District 112c , op zondag 23 april 2017, een rally georganiseerd waaraan Old Timers konden deelnemen. Doel van de rally: de LIONS

CLUBS bij het grote publiek beter bekend maken. Tevens werd aan de goede werken die door de Clubs gesponsord worden de mogelijkheid gegeven hun activiteiten toe te lichten. De Voedselbank Brussel-Brabant en de Federatie waren met een stand aanwezig.

- HOLBRECHT.

Wij danken HOLBRECHT HEDWIG pvba om de Voedselbanken onder de aandacht te brengen door ons logo op hun nieuwe camion te plaatsen.

- KADOC GENT EXPO “Armoede in België”.

KADOC ( Documentatie- en onderzoekscentrum van de KU LEUVEN) heeft een tentoonstelling georganiseerd onder het thema “ Armoede in België, eertijds en vandaag”. Het evenement vond plaats in Gent van 1 september tot 26 november 2017. Bij die gelegenheid heeft het KADOC de Voedselbanken goed gepromoot.

- AGRIBEX ROADSHOW.

(trailer op de parkings CARREFOUR) IN NEGEN GROTE STEDEN VAN WALLONIË EN VLAANDEREN -16/09 tot 04/11/2017

Met deze montage wilde AGRIBEX aan het grote publiek informatie over de Belgische landbouw geven.

“ Wij willen de kloof tussen verbruikers en landbouwers verkleinen”.

Met verschillende informatiepanelen werd aan de bezoekers meer informatie gegeven over de moderne landbouw.

Anderzijds kregen de bezoekers de gelegenheid om op tastbare schermen hun kennis te testen en om meer te weten te komen over AGRIBEX en de Voedselbanken.

- Mc CAIN EN PATATHON.

In partnerschap met de Voedselbanken heeft Mc CAIN een actie van sprokkelen van aardappelen georganiseerd. Dit solidariteitsinitiatief stond in het teken van de strijd tegen voedselverspilling en beoogde tevens een goed doel te helpen.

De eerste Belgische PATATHON vond plaats in een landbouwbedrijf in Tourinnes-Saint-Lambert (Waals Brabant) op zondag 15 oktober 2017. 200 Belgische vrijwilligers hebben samen 2,6 ton aardappelen gesprokkeld. De gehele opbrengst werd aan de Voedselbanken geschonken, samen met eenzelfde hoeveelheid aardappelvlokken.

- FEDERALE DAG “ ARMOEDE OP DE WERKVLOER”.

Deze dag werd op 17 oktober 2017 georganiseerd. De Voedselbanken waren aanwezig op de standenmarkt.

Het was de bedoeling om de deelnemers aan de persconferentie op een informele manier in contact te brengen met de verschillende organismen die zich met deze problematiek bezig houden.

De doelgroep van deze Federale dag waren vooral de federale managers die voor de “Human Resources” in de federale sociale diensten verantwoordelijk zijn. Er waren ongeveer 120 deelnemers.

- TIENSE SUIKERRAFFINADERIJ.

Rond Pasen 2017 heeft de Tiense Suikerraffinaderij ( Groep Südzucker), in het kader van de overeenkomst met de Federatie, een marketingactie georganiseerd bij haar klanten: op de verpakkingen werd het volgende vermeld: “Luister naar je hart en schenk een beetje tederheid: per verkocht pakje fijne suiker van 1 kg schenkt het bedrijf 100 g suiker aan de Voedselbanken”.

Resultaat: 50 ton suiker te verdelen aan minderbedeelden.

- JACOBS DOUWE EGBERTS

In het kader van het partnership met de Voedselbanken heeft Jacobs Douwe Egberts, voor de 20ste keer, de actie “Koffie voor iedereen “ georganiseerd en dit van 1 november tot 31 december 2017.

Met deze actie wil het bedrijf een moment van warmte bezorgen, een gebaar van onschatbare waarde voor de minderbedeelden.

Voor elk aangekocht pakje koffie Douwe Egberts schonk het bedrijf 2 tassen koffie aan de minderbedeelden en daarbovenop 1 tas koffie voor elke “ share / like “op Facebook.

Resultaat van de actie: 9.021.581 tassen koffie voor de minderbedeelden.

- BNP PARIBAS FORTIS

Het is reeds voor het zesde opeenvolgende jaar dat de Stichting BNP PARIBAS FORTIS, van 12 december 2016 tot 13 januari 2017, de solidariteitsactie “Centiemen” georganiseerd heeft in de agentschappen van haar bank en van FINTRO, en tevens ook in meer dan 500 lagere en middelbare scholen. De opbrengst van deze actie bedroeg 90.000 euro, hetzij de waarde van 300.000 maaltijden voor minderbedeelden.

Het “sociale media” gedeelte van de actie was ook succesvol: de Stichting had beloofd 3 euro te schenken (de waarde van een warme maaltijd) voor elk “delen” op Facebook en Twitter, met een maximum van 15.000 euro. In totaal hebben de internet gebruikers de berichten van de bank 7.089 keer gedeeld of via Twitter doorgestuurd.

- INTERPARKING.

Zoals de vorige jaren heeft het bedrijf INTERPARKING aan de Voedselbanken deze keer een gift gedaan van 3.000 euro te besteden aan de aankoop van voedsel.

- MELITTA – TOPPITS

Ook dit jaar konden wij op de vrijgevigheid van Mellita Toppits rekenen. Wij ontvingen, gratis, 16 pallets met zeer nuttige diepvrieszakjes: 5.760 pakjes met zakjes van 3 liter en evenveel zakjes van 1 liter.

- KELLOGG'S.

Kellogg's heeft twee uitrustingsprojecten die op het budget 2017 waren ingeschreven grotendeels gefinancierd:

- 1.000 euro voor de aankoop van een transpallet met weegschaal voor de Voedselbank Oost-Vlaanderen en
- 4.000 euro voor gedeeltelijke financiering van een snel diepvriescel ten voordele van de Banque Alimentaire du Hainaut Occidental et de Mons-Borinage (BAT).

Anderzijds heeft "Kellogg's Company 25 Year Employee Fund" een bedrag van 5.000 euro aan de senioren van de BAT geschonken. De Voedselbank heeft met dit bedrag bij Desobry mooie dozen koekjes gekocht.

De dozen werden onder de geholpen minderbedeelden, ouder dan 65 jaar, verdeeld.

- CARGILL

Dit jaar heeft Cargill onze actie gesteund door ons 2.500 euro te schenken bestemd voor de aankoop van isotherm bakken; dergelijke bakken zijn onontbeerlijk voor de afhaling ("la ramasse") van producten in goede omstandigheden en met naleving van de voorschriften inzake de koude keten.

- CHEP

CHEP moedigt de kleinhandelaars en de producenten aan om, op actieve wijze, de strijd tegen honger en voedselverspilling te voeren. Hiertoe heeft CHEP met de Belgische Federatie van Voedselbanken een partnership gesloten. Dankzij deze overeenkomst verzekert het bedrijf de terugbetaling van de kosten voor het gebruik van pallets bij het transport van goederen naar de Voedselbanken.

## II. VERDELING VAN DE LEVENSMIDDELEN.

De verdeling van de door de Voedselbanken en de Federatie ingezamelde levensmiddelen gebeurt via een netwerk van erkende caritatieve verenigingen. Deze verenigingen hebben een overeenkomst voor het verlenen van voedselhulp met een Voedselbank gesloten. Op 31 december 2017 ziet het netwerk er als volgt uit:

### 1. Op nationaal vlak.

- Erkende caritatieve verenigingen.

De verdeling van de ingezamelde producten gebeurt door 641 erkende verenigingen (in 2016 waren het er 626).

De meerderheid van deze verenigingen verdelen ook de producten geleverd via het FEAD die uitsluitend voor de minstbedeelden bestemd zijn.

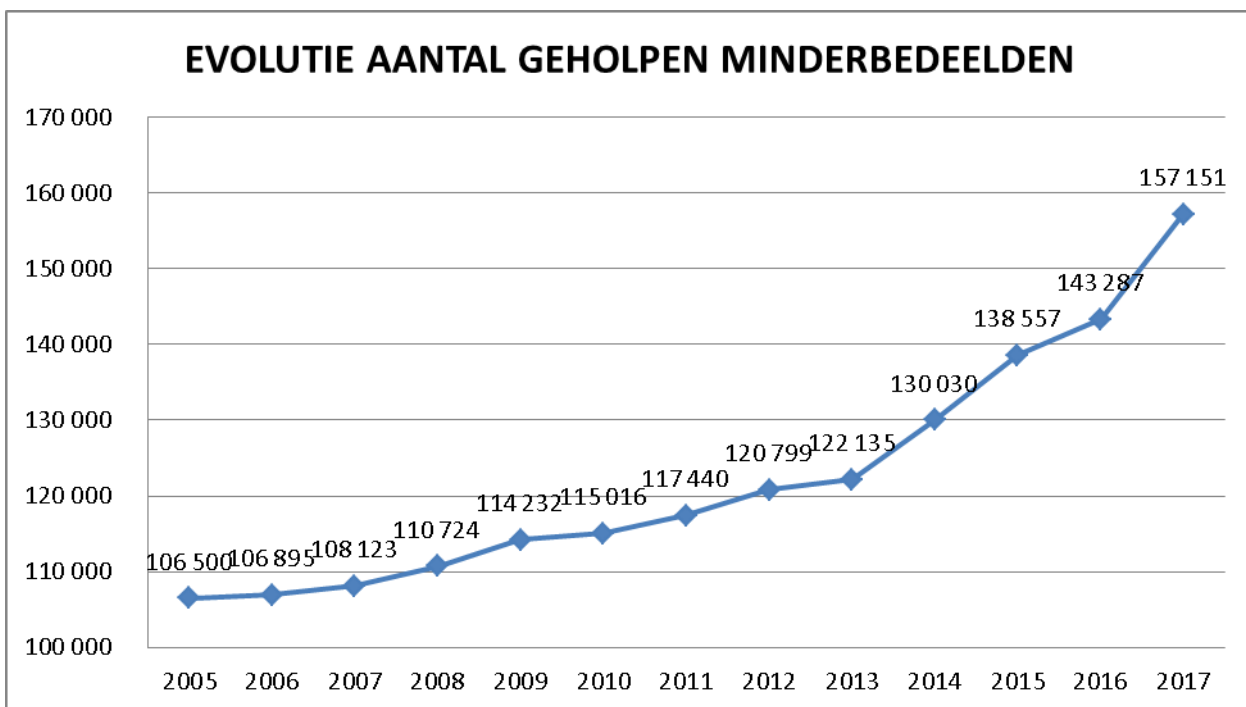
- Geholpen minderbedeelden.

Op 31 december 2017 bedroeg het aantal door de Voedselbanken geholpen minderbedeelden 157.151, tegen 143.287 in 2016, hetzij een stijging van 13.864 begunstigden of 9,75%.

Het gemiddeld aantal begunstigde over 2017 bedroeg 145.508.

Er is dus een duidelijke toename naar het einde van het jaar.

Tijdens de laatste jaren evolueerde het aantal geholpen personen als volgt:



## **2. Op het niveau van de Gewesten.**

Aantal caritatieve erkende verenigingen en geholpen minderbedeelden op 31.12. 2017		
Gewest	Verenigingen	Minderbedeelden
Brussel-Hoofdstedelijk Gewest	116	24.339
Vlaanderen	261	61.747
Wallonië	264	71.065
Totaal	641	157.151

## **3. Op het niveau van de Voedselbanken.**

Aantal erkende caritatieve verenigingen en geholpen minderbedeelden op 31.12.2017		
Voedselbank	Verenigingen	Minderbedeelden
VBB (Brussel-Brabant)	116	24.339
- Brussel Hoofdstedelijk Gewest	(84)	(17.819)
- Waals Brabant	(19)	(3.193)
- Vlaams Brabant	(13)	(3.327)
BAC (Charleroi)	63	21.240
BAL (Luik)	84	22.465
BANL (Namen-Luxemburg)	55	15.975
BAT (Doornik)	59	11.385
VBAMT (Antwerpen-Mechelen-Turnhout)	66	26.648
VBL (Limburg)	49	11.119
VBO (Oost-Vlaanderen)	62	9.976
VBW (West-Vlaanderen)	87	14.004
Totaal	641	157.151



### **III. LOGISTIEK.**

#### **1. Infrastructuur van de Voedselbanken.**

- Eind 2017 bedroeg de totale oppervlakte van de opslagplaatsen 12.030 m<sup>2</sup>. De koelcellen (positieve temperatuur) hadden een capaciteit van 707 m<sup>3</sup>, terwijl die van de diepvriescellen (negatieve temperatuur) 1.160 m<sup>3</sup> bedroeg. De kantoren en sociale ruimten hadden een oppervlakte van 1.746 m<sup>2</sup>.
- De “Banque Alimentaire de Namur-Luxembourg (BANL)” heeft vier hulpdepots, respectievelijk gelegen in Saint-Ode (Beauplateau), Rochefort, Aarlen en Leuze.
- De “Banque Alimentaire du Hainaut Occidental et de Mons- Borinage (BAT)” beschikt over twee hulpdepots, respectievelijk in Moeskroen en Bergen.
- Gezien de onregelmatige leveringen van de producten afkomstig van het Europees Fonds voor Hulp aan de Minstbedeelden (EFHM), hebben verschillende Voedselbanken tijdelijk bijkomende opslagplaatsen moeten huren.

#### **2. Uitrusting.**

- Om goed te kunnen functioneren, hebben de Voedselbanken verder in uitrusting geïnvesteerd: materieel voor opslag en behandeling (transpallets, heftrucks, rekken enz...) en in kantoorbehoeften (fotokopieertoestellen, computers, kantoormeubelen, enz...).
- De nieuwe software voor het beheer van de goederenstroom, die sinds eind 2013 bij de BAT in gebruik is, wordt momenteel aangepast en geleidelijk aan ter beschikking van de andere Voedselbanken gesteld.

#### **3. Medewerkers.**

Eind 2017 telden de Voedselbanken 303 medewerkers. (tegen 297 in 2016); 15 onder hen werken voor de Federatie en 288 voor de regionale Voedselbanken. 303 medewerkers zijn onbezoldigde vrijwilligers en 18 werken onder een bijzonder sociaal statuut (gesubsidieerde contracten -GEKO's- of aangeworven op basis van Art 60 van het reglement dat aan de overheid de mogelijkheid biedt werklozen te werk te stellen).

#### **4. Transport.**

Om hun transportopdrachten te verzekeren, beschikken de Voedselbanken over 21 voertuigen.

De Voedselbank Oost-Vlaanderen (VBO) en de Voedselbank Brussel-Brabant (VBVB/BAB) hebben elk een nieuwe bestelwagen aangekocht.

In de mate dat niet alle transporten met de eigen voertuigen kunnen verzekerd worden, wordt beroep gedaan op de diensten van transportbedrijven. Sommige van die bedrijven voeren de opdrachten gratis uit.

# **Het leven in de Federatie**

## **I. BEHEER**

### **1. Algemene vergadering.**

De statutaire Algemene vergadering vond plaats te Sint-Agatha-Berchem, op 27 maart 2017.

Tijdens deze zitting werd het volgende beslist:

- met betrekking tot de samenstelling van de vereniging heeft de Algemene vergadering
  - \* Jozef Mottar en Peter Verreyken benoemd tot lid van de vereniging als vertegenwoordigers van de Federatie;
  - \* Bruno Neve benoemd tot lid van de vereniging als vertegenwoordiger van de BAL.
  - \* het ontslag van Michel Duchene als vertegenwoordiger van de BAL, Alfons De Vadder en Peter Verreyken als vertegenwoordigers van de Federatie.
  
- met betrekking tot de samenstelling van de Raad van bestuur heeft de Algemene vergadering akte genomen
  - \* van het ontslag van Viviane Bessems als vertegenwoordigster van de BAL en heeft de benoeming van Bruno Neve om haar mandaat van bestuurster te beëindigen (tot in 2018);
  - \* van het ontslag van Alfons De Vadder en de bevestiging van de benoeming van Jozef Mottar als gedelegeerd bestuurder aanvaard.
  - \* het mandaat van Freddy Bevernage en Sylvain Holemans voor een periode van vier jaar hernieuwd (tot in 2021).

### **2. Raad van bestuur.**

De Raad van bestuur kwam viermaal samen, namelijk op 27 februari, 26 juni, 25 september en 4 december 2017.

Tijdens de vergadering van 27 februari heeft de Raad akte genomen van het ontslag van Viviane Bessems en voorgesteld dat Bruno Neve zijn mandaat ( tot 2018) zou beëindigen.

Tijdens de zitting van 26 juni heeft de Raad akte genomen van het ontslag van Alfons De Vadder en voorgesteld dat Jozef Mottar hem vervangt en zijn mandaat beëindigt.

Tijdens de zitting van 4 december heeft de Raad akte genomen van het ontslag van Jean-Claude Breuse.

Ignace Bosteels kondigt aan ontslag te nemen als Voorzitter van de Raad van bestuur en stelt voor dat Piet Vanthemsche zijn voorzitterschap overneemt met ingang van de eerstkomende Algemene vergadering.

Het bureau van de Raad van bestuur, samengesteld uit de voorzitter, de vicevoorzitters en de gedelegeerd bestuurder, vergaderde op 21 februari, 30 mei, 4 september en 13 november om de werking van de strategische groepen te begeleiden en de vergaderingen van de Raad van bestuur voor te bereiden.

Op 31 december 2017 was de Raad van bestuur samengesteld zoals in Bijlage II van dit verslag is vermeld.

### **3. Medewerkers / Medewerksters.**

In 2017 heeft één medewerker de Federatie verlaten, met name Alfons De Vadder.

Op 31 december 2017 telde de Federatie 15 permanente medewerkers / medewerksters en drie raadgevers, allen onbezoldigde vrijwilligers (zie organogram in Bijlage III van dit verslag).

## II. DIENSTVERLENING AAN DE VOEDSELBANKEN.

### 1. Op nationaal vlak.

Communicatie.

Website voor de Voedselbanken dankzij de financiële steun van de Stichting BNPPARIBASFORTIS.

In het kader van dit project - dat gelanceerd werd in de loop van het vierde trimester 2016 met de Voedselbank Brussel- Brabant - beschikken twee andere Voedselbanken nu over een website, namelijk de “Banque Alimentaire de Charleroi et du Centre“ en de Voedselbank West-Vlaanderen.

De site van de Voedselbank Limburg is in de voorbereidingsfase.

De “Banque Alimentaire du Hainaut Occidental et de Mons-Borinage“ behoudt, voor het ogenblik, nog haar oorspronkelijke site.

Lange termijn communicatieplan.

De contacten met vijf communicatieagentschappen hebben ons toegelaten onze behoeften te vergelijken/te bepalen in functie van het belangrijk objectief: de bekendheid van de Voedselbanken bij het grote publiek te verhogen en hun rol en opdracht opnieuw te omschrijven.

De Voedselbanken bestaan nu al meer dan 30 jaar en velen weten nog steeds niet wat wij doen, wie we zijn. Hiertoe wordt een media campagne voorzien in 2018.

Beheer van de vrijwilligers.

Deze groep heeft aan de Raad van bestuur een vademecum voor het beheer van het vrijwilligerswerk in de Voedselbanken, alsook een model van huishoudelijk reglement voorgesteld. De Raad heeft deze documenten in december 2016 goedgekeurd.

Diversificatie van de bevoorradingsbronnen van levensmiddelen en andere producten.

Een algemene gedragscode voor het afhalen van onverkochte producten in de winkels (“ramasse”) werd uitgewerkt waarbij zowel de verplichtingen voor de schenker als voor de ontvangende Voedselbank worden beschreven.

Tegelijkertijd werden de verkooppunten en de caritatieve verenigingen in kaart gebracht, wat zal toelaten deze afhaling beter te organiseren.

Om beter inzicht te krijgen in de bestaande mogelijkheden en in de problemen die zich stellen, werd een grondig onderzoek bij de aangesloten caritatieve verenigingen en bij de Voedselbanken uitgevoerd.

Transformatie van levensmiddelen.

Er werd vooral besproken hoe groenten en fruit kunnen verwerkt worden. Problemen die hierbij moeten opgelost worden, zijn: de kostprijs van de verwerking, de hoeveelheden en de arbeidskrachten. Een oplossing vinden die voldoening geeft, ligt niet voor de hand.

## **2 Op Europees vlak.**

De Belgische Federatie van Voedselbanken( BFVB) is vertegenwoordigd in de Raad van bestuur van de Europese Federatie van Voedselbanken ( EFVB ). Deze Federatie vertegenwoordigt 271 Voedselbanken uit 23 Europese landen.

De BFVB heeft deelgenomen aan de jaarlijkse vergadering van de EFVB; deze vergadering vond in Rotterdam (Nederland plaats; het voornaamste thema was de strijd tegen voedselverspilling.

### III. COMMUNICATIE.

De Voedselbanken komen regelmatig aan bod in de kranten en tijdschriften en ook op de televisiezenders, en dit zowel op nationaal als op regionaal vlak.

In elk nummer van “Foodbanks News” wordt de lijst van de persartikelen vermeld.

- Via de sociale media, hetzij de website [www.foodbanks.be](http://www.foodbanks.be) of Facebook.
- [https:// www.facebook.com/banquesaliment.voedselbankenBE](https://www.facebook.com/banquesaliment.voedselbankenBE); de Voedselbanken publiceren alle acties die met partners ten voordele van de minderbedeelden georganiseerd worden en vermeldt ook andere belangrijke communicatie.

Anderzijds werd 7.740 euro ingezameld via

<https://www.facebook.com/f/r/faites-un-don> (paypal).

- In 2017 werden drie nummers van ” Foodbanks News” gepubliceerd, namelijk in februari, mei en november.

## IV. FINANCIEN.

### 1. Resultaatrekening.

De ontvangsten van het lopend jaar bedragen 2.350.239 euro tegen 2.128.671 euro in 2016.

Dankzij de vrijgevigheid van vele medeburgers, verenigingen en bedrijven, heeft de Federatie voor 2.046.075,08 euro giften en legaten ontvangen, hetzij 8,6 % meer dan in 2016.

De algemene kosten van de Federatie (vooral voor huur, transport en opslag van levensmiddelen, voor informatica, communicatie en fondsenwerving) bedragen 2.378.826 euro .

### 2. Balans.

De activa bedragen 8,7 miljoen euro. Dit omvat de immobilia van de Federatie in Sint-Agatha-Berchem, Meux, Marcinelle en Froyennes, voor een totaal van 3,2 miljoen euro, en de beleggingen die de tegenwaarde zijn van de toegewezen fondsen. De activa bevatten ook de bankrekeningen (“investerings”, “spaar” en zichtrekeningen).

Wat de passiva betreft, ziet de toestand er als volgt uit: het vast patrimonium bedraagt 300.000 euro, de provisie voor investeringen bedraagt 3.1 miljoen euro, het reservefonds bestemd voor het verzekeren van de continuïteit bedraagt 1,5 miljoen euro en de overdracht van vorige jaren bedraagt 600.000 euro.

Er zijn voor 3,1 miljoen euro schulden op korte termijn.

### 3. Boekhoudkundige regels.

Overeenkomstig het koninklijk besluit van 19 december 2003 betreffende de “grote” v.z.w.’s, zijn de gratis ontvangen goederen- waarvan de waarde nul is- niet in de boekhouding opgenomen.

## **Toelichting bij het resultaat 2017**

Het bedrijfsresultaat is licht positief. Evenwel wordt het algemeen resultaat duidelijk negatief beïnvloed door een afwaardering van de boekwaarde van het pand in St. Agatha-Berchem van 3 naar 2 miljoen euro, samen met het in het resultaat opnemen van de geactiveerde registratie- en notariskosten (401.197 euro).

De eerdere waardering van 3 miljoen euro was gebaseerd op de aankoopprijs. Dit bedrag kwam overeen met de waardebepaling door een onafhankelijke schatting uitgevoerd in opdracht van BNPParibas Fortis, die een lening heeft verstrekt eveneens van 3 miljoen euro.

In de loop van 2017 heeft de Raad van Bestuur beslist het eigendom te verkopen. De redenen hiervoor zijn tweërlei: (1) de oorspronkelijk ingeschatte benodigde opslagcapaciteit voor de Voedselbank Brussel-Brabant is drastisch verlaagd, omwille van de nieuwe regeling voor de opslag van de FEAD producten (externe centrale opslag) en



(2) de renovatie- of nieuwbouwkosten bleken merkkelijk hoger dan oorspronkelijk voorzien.

In het kader van een gezond financieel beleid besliste de Raad van Bestuur bijgevolg om de boekwaarde aan te passen en te verminderen tot een waarde overeenkomend met de geschatte waarde van het terrein bij gedwongen verkoop.

## VOORUITZICHTEN

2018 wordt een jaar vol uitdagingen.

Een eerste aandachtspunt betreft de verdere professionalisering van de centrale diensten. Zowel op het vlak van boekhouding als op het vlak van informatisering zijn nog een aantal belangrijke verwezenlijkingen noodzakelijk. Voor 2018 is het de bedoeling een geconsolideerde balans te kunnen voorstellen evenals het Food IT programma, thans gebruikt voor het FEAD programma, uit te rollen over alle toepassingsdomeinen.

Een tweede uitdaging betreft de zorg voor voldoende kwalitatief voedsel, om de verwachte toenemende noodzaak het hoofd te kunnen bieden. In dit verband zien we nog veel potentieel in het inzamelen van onverkochte voedingswaren bij warenhuizen. Dit vereist uiteraard niet alleen mankracht, maar ook de nodige middelen en infrastructuur.

Vermits het hier voornamelijk gaat om verse voeding, is een uitbreiding van gekoeld transport en opslagcapaciteit (zowel koel- als diepvriescapaciteit) noodzakelijk. Hiertoe is een goede samenwerking met de grootdistributie evenzeer nodig, en waarbij goede afspraken vereist zijn. Aldus kunnen heel wat voedselverliezen worden voorkomen.

Ook het opzetten van inzamel- en distributie platformen in samenwerking met OCMW's en/of caritatieve verenigingen kan hiertoe in belangrijke mate bijdragen.

Het zoeken naar alternatieve bevoorradingsbronnen is ook belangrijk in het licht van de onzekerheden die rijzen rond het voortbestaan van de Europese voedselhulp campagnes. Het is vandaag helemaal niet duidelijk wat er zal gebeuren na 2020, wanneer het huidige FEAD programma afloopt. Het is momenteel onduidelijk of er nog voedselhulp zal verstrekt worden via Europese middelen en zo ja, welke budgetten ter beschikking zullen gesteld worden. Gezien de toch wel belangrijke en steeds toenemende hoeveelheden voedsel dat de Voedselbanken verdelen aan de hulpbehoevenden, lijkt het weinig twijfel dat gratis voedselhulp na 2020 noodzakelijk blijft.

Een derde en zeer belangrijke uitdaging waar de Voedselbanken voorstaan, is de zorg voor voldoende werkingsmiddelen. Teneinde de aanzienlijke goederenstromen op een snelle en efficiënte wijze te kunnen beheren zijn gerichte investeringen nodig, o.m. in opslagcapaciteit, incl. koel- en diepvriescapaciteit en in aangepaste transportmiddelen. Dit niet alleen voor de centrale opslagplaatsen van de Voedselbanken, maar eveneens voor de caritatieve associaties die de goederen verdelen aan de hulpbehoevenden.

Om de doelstellingen te realiseren en aan de uitdagingen het hoofd te kunnen bieden, heeft de Raad van Bestuur, een communicatieplan goedgekeurd dat in 2018 van start gaat. Het plan beoogt o.m.:

- het sensibiliseren van de Belgische bevolking en bedrijven,
- het verhogen van de financiële inkomsten
- het aantrekken van meer vrijwilligers en competenties.

Jozef Mottar  
Gedelegeerd bestuurder

Ignace Bosteels  
Voorzitter.

## **BELGISCHE FEDERATIE VAN VOEDSELBANKEN**

BFVB	Belgische Federatie van Voedselbanken Glasgowstraat, 18 – 1070 Brussel Tel: 02/559.11.10 E-mail: <a href="mailto:info@foodbanks.be">info@foodbanks.be</a> <a href="http://www.foodbanks.be">www.foodbanks.be</a> Voorzitter : Ignace Bosteels
------	--

## **VOEDSELBANKEN**

VBB	Voedselbank Brussel–Brabant Glasgowstraat, 16 – 1070 Brussel Tel: 02/559.97.00 E-mail: <a href="mailto:brabant@foodbanks.be">brabant@foodbanks.be</a> <a href="http://www.foodbank-brabant.be">www.foodbank-brabant.be</a> Voorzitter : Sylvain Holemans
VBAMT	Voedselbank Antwerpen-Mechelen-Turnhout Hoofdzetel : Lambrechtshoekenlaan, 254 bus 2 – 2170 Merksem Tel: 03/645.01.79 E-mail: <a href="mailto:antwerpen@foodbanks.be">antwerpen@foodbanks.be</a> Opslagplaats 1 : IJzerenweglei, 19 – 2640 Mortsel Opslagplaats 2 : Domein Fort 4, Loods 41, Neerhoevelaan – 2640 Mortsel Voorzitter: Piet Verstappen
VBL	Voedselbank Limburg Herkenrodebosstraat, 40 bus 7 – 3511 Hasselt Tel: 011/87.36.49 E-mail: <a href="mailto:limburg@foodbanks.be">limburg@foodbanks.be</a> Voorzitter : Roger Van Diest
VBO	Voedselbank Oost-Vlaanderen Begoniastraat, 23c – 9810 – Eke-Nazareth Tel: 09/238.33.77 E-mail: <a href="mailto:oostvlaanderen@foodbanks.be">oostvlaanderen@foodbanks.be</a> Voorzitter : Denis Vyncke
VBW	Voedselbank West-Vlaanderen Weidenstraat, 38 – 8520 Kuurne Tel: 056/72.88.74 E-mail: <a href="mailto:westvlaanderen@foodbanks.be">westvlaanderen@foodbanks.be</a> Voorzitter : Henri Verwee

BAC	<p>Banque Alimentaire du Pays de Charleroi et du Centre  Rue Petite Chenevière, 72 – 6001 Marcinelle  Tel : 071/51.02.39  E-mail : <a href="mailto:charleroi@foodbanks.be">charleroi@foodbanks.be</a>  <a href="http://www.banquealim-charleroi.be">www.banquealim-charleroi.be</a>  Voorzitter : Jean-Claude Breuse</p>
BAL	<p>Banque Alimentaire de la Province de Liège  Hoofdzetel : avenue de Jupille, 19 local 8b - 4020 Luik  Tel : 04/337.92.92  Opslagplaats : rue de la Tonne, 80c – 4430 Ans  Tel : 04/384.73.54  E-mail : <a href="mailto:liege@foodbanks.be">liege@foodbanks.be</a>  <a href="http://www.foodbanks-liege.be">www.foodbanks-liege.be</a>  Voorzitter : Denis Vyncke</p>
BANL	<p>Banque Alimentaire de Namur et Luxembourg  Rue Jancquart, 9B – 2081 Meux  Tel : 081/56.85.35  E-mail : <a href="mailto:namurluxembourg@foodbanks.be">namurluxembourg@foodbanks.be</a>  Hulpdepots in Rochefort, Ste Ode (Beauplateau), Aarlen en Leuze.  Voorzitter : Marc Van Nes</p>
BAT	<p>Banque Alimentaire du Hainaut Occidental et de Mons-Borinage  rue du Progrès, 33 – 7503 Froyennes  Tel : 069/60.94.00  E-mail : <a href="mailto:tournai@foodbanks.be">tournai@foodbanks.be</a>  <a href="http://www.banquealimentairesbat.org">www.banquealimentairesbat.org</a>  Hulpdepots in Moeskroen en Bergen.  Voorzitter Jacques Vandenschrik</p>

## **RAAD VAN BESTUUR VAN DE FEDERATIE**

(op datum van 31 december 2017)

Voorzitter	Ignace Bosteels
Vicevoorzitters	Sylvain Holemans Jacques Vandenschrik Denis Vyncke
Gedelegeerd bestuurder	Jozef Mottar
Secretaris-generaal	Henry Buyens
Penningmeester	Freddy Bevernage
Leden	Jean-Claude Breuse Gaëtan Van de Werve Roger Van Diest Marc Van Nes Henri Verwee Piet Verstappen Jean-Marie Standaert Gaëtane Janssens

# **ORGANOGRAM VAN DE FEDERATIE**

(op datum van 31 december 2017)

Voorzitterschap	Ignace Bosteels
Directie	Jozef Mottar
Algemene diensten	
Secretariaat	Henry Buyens
Financiën	Freddy Bevernage Caroline Blondeau
Communicatie	Jacqueline Van Hussel
Bevoorrading	
Coördinatie	Gaëtane Janssens
Kwaliteit/Veiligheid en FEAD	Jef Mottar
Prospectie	William De Witte
Statistieken	Jean-Marie Bellien
ICT	Philippe Van Eerdewegh
Inzamelingen	Jean Noblesse Françoise Verwee Gaëtane Janssens
Woordvoerders	Ignace Bosteels Jozef Mottar
Technische Adviseurs	
Communicatie	
Verzekeringen	Alain Claessens
Immobilliën	Benoît Braeckman
Vertalingen	Willy De Mesmaeker